

**FITXA IDENTIFICATIVA****Dades de l'Assignatura**

Codi	36295
Nom	Intervenció en trastorns de l'audició
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - G. Mestre/a Educació Primària	Facultat de Magisteri	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - G. Mestre/a Educació Primària	26 - Especialista en Audició i Llenguatge	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
DESCALS TOMAS, ADELA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

L'assignatura Intervenció en Trastorns de l'Audició pretén oferir un acostament a les conseqüències i formes d'avaluació i intervenció relacionades amb limitacions en el funcionament sensorial auditiu. Per a això, en primer lloc s'explora des d'una perspectiva audiològica el concepte de sordesa, les diferents classificacions associades a aquesta i els mètodes emprats en l'actualitat per a la detecció d'una hipoacusia i per a la valoració del grau de pèrdua auditiva. Així mateix, es consideraran les diferents causes vinculades amb l'aparició d'una sordesa.

En relació amb la intervenció s'introdueixen les diferents aproximacions que persegueixen la millora del desenvolupament comunicatiu-lingüístic: entrenament auditiu, percepció visual del llenguatge oral o lectura llavi-facial, paraula complementada, dactilologia i comunicació bimodal. S'exposa l'impacte que l'ús de diferents tecnologies per a l'aprofitament de restes auditives (pròtesis implantables i no implantables) tenen sobre la millora de la percepció auditiva en general i de la parla en particular.



Des d'una perspectiva sociocultural es revisen els fonaments relacionats amb l'ús de la Llengua de Signes i el seu estatus com a signe d'identitat de la Comunitat Sorda, aprofundint igualment en la incidència sobre processos cognitius i d'organització cerebral.

Finalment, s'analitza l'efecte que sobre l'organització de la resposta educativa té l'aposta per enfocaments monolingües orals o bilingües en l'educació d'alumnat amb sordesa, així com les estratègies d'intervenció més freqüents per a l'adquisició de competències fonamentals com les relacionades amb la lectura.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És convenient dominar diferents continguts vinculats a assignatures prèvies:

- Els relacionats amb les diferents fórmules per a l'organització de la resposta educativa per a atendre les necessitats educatives especials (Necessitats Educatives Especials).
- Els tractats respecte al desenvolupament comunicatiu-lingüístic en població sense discapacitats (Psicologia del Desenvolupament)
- Els vinculats a l'adquisició i domini de la lectura (Aprentatge de la lectura i l'escriptura).

1305 - G. Mestre/a Educació Primària

- Conèixer la diversitat terminològica i les característiques essencials de les diferents alteracions que tenen lloc en el desenvolupament en relació amb la comunicació, el llenguatge, la parla i la veu.
- Conèixer els fonaments biològics i psicològics necessaris per a la comprensió dels trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla i la veu.
- Dominar els fonaments bàsics de la valoració en trastorns de la comunicació, llenguatge, parla i veu.
- Conèixer i valorar de forma crítica els fonaments de diferents tècniques d'intervenció en trastorns de la comunicació, llenguatge, parla i veu.
- Comunicar de manera oral i escrita observacions i conclusions respecte a pràctiques d'avaluació i intervenció a altres professionals i a la família.
- Contribuir a la millora de les competències comunicatives mitjançant el llenguatge oral i/o l'ús de sistemes augmentatius de comunicació.
- Conèixer i utilitzar adequadament els recursos que les tecnologies de la informació i la comunicació ofereixen per al tractament dels trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla i la veu.
- Col·laborar en l'elaboració d'adaptacions curriculars per atendre estudiants amb necessitats educatives especials derivades de trastorns en la comunicació, el llenguatge, la parla i la veu.



- Dominar les estratègies organitzatives del context escolar per a l'atenció educativa de les necessitats educatives especials relacionades amb els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla i la veu.
- Utilitzar adequadament recursos públics i privats per a atendre necessitats educatives especials derivades de trastorns en la comunicació, el llenguatge, la parla i la veu.

En finalitzar l'assignatura s'espera que l'alumnat:

- Identifique adequadament el concepte de sordesa i les seues causes més freqüents.
- Discrimine els diferents tipus de sordesa.
- Reconeix els mètodes actuals per a la detecció i avaluació de la hipoacúsia i, sobre la base d'ells, interprete adequadament el grau de pèrdua auditiva.
- Planifique una intervenció considerant les diferents aproximacions per a la millora del desenvolupament comunicatiu-lingüístic.
- Reconeix l'impacte que l'ús de diferents tecnologies per a l'aprofitament de restes auditives (pròtesis implantables i no implantables) tenen sobre la millora de la percepció auditiva en general i de la parla en particular.
- Reconeix la importància de la Llengua de Signes, tant com signe d'identitat de la Comunitat Sorda, com també per la incidència que aquesta té sobre processos cognitius i d'organització cerebral.
- Planifique una resposta educativa, considerant tant enfocaments monolingües orals com bilingües, que incloga les estratègies d'intervenció més freqüents per a l'adquisició de competències fonamentals com, per exemple, la lectura.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Perspectiva audiològica de la sordesa

Bases anatòmiques i fisiològiques de l'audició.

Classificació i característiques de les pèrdues auditives.

L'exploració de la capacitat auditiva: mètodes de detecció i avaluació.

Tecnologies per a l'aprofitament de restes auditives: pròtesis auditives.

**2. Intervenció per al desenvolupament comunicatiu lingüístic**

Entrenament auditiu.
Lectura llavi-facial.
Paraula Complementada.
Dactilologia.
Comunicació o sistema bimodal.

3. Perspectiva sociocultural i educativa de la sordesa

Marc legal i atenció a la discapacitat auditiva.
La Llengua de Signes.
Desenvolupament soci-afectiu i sordesa: la Comunitat Sorda.
Organització de la resposta educativa per a l'atenció a les necessitats educatives específiques de l'alumnat amb sordesa.

4. Intervenció per al desenvolupament de la competència lectora

Característiques de la lectura en població amb sordesa.
Estratègies i programes d'intervenció per a la millora de la competència lectora.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	8,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	15,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	9,50	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Donat el caràcter teòric i pràctic o aplicat de les competències a adquirir, la distribució d'activitats formatives seguirà el següent model:



- Classes teoricopràctiques amb exposició per part del professorat, participació dels i les estudiants i resolució d'activitats aplicades.
- Realització de treballs en grup.
- Assistència i revisió de la progressió de l'aprenentatge en tutories.
- Activitats d'estudi, desenvolupament de treballs individuals, preparació de sessions presencials i avaluació.

AVALUACIÓ

L'avaluació comprendrà els següents apartats:

- 50%: Examen que integra qüestions objectives i/o d'assaig.
- 25%: Desenvolupament d'activitats proposades en les sessions presencials i mitjançant aula virtual.
- 25%: Realització d'un informe y una exposició relacionats amb una activitat de caràcter teoricopràctic i/o aplicat.

Serà requisit per a superar l'assignatura, tant en primera com en segona convocatòria:

- Aprovar l'examen aconseguint un mínim de domini del 50%. Aquest apartat és recuperable en segona convocatòria.
- Superar un mínim del 50% de les activitats proposades en les sessions presencials i mitjançant aula virtual. Aquest apartat és recuperable en segona convocatòria mitjançant una prova específica de competències basada en les activitats.
- Aprovar l'informe relacionat amb l'activitat de caràcter teoricopràctic aconseguint un mínim de domini del 50%. Aquest apartat és recuperable en segona convocatòria, mitjançant la presentació d'un nou informe o mitjançant una prova específica de competències.

Per a calcular la qualificació corresponent a l'avaluació global, cal considerar que:

- Només se sumaran els apartats contemplats en l'avaluació quan se superen els requisits mínims establerts amb caràcter obligatori.
- Si no s'aprova en primera convocatòria algun dels apartats obligatoris, es podran guardar per a la segona convocatòria els punts obtinguts en els altres apartats.
- En l'horari de tutoria, el professorat podrà requerir entrevistes individuals o en grup xicotet per a verificar el grau de participació i la consecució dels objectius de qualsevol tasca o activitat. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca o activitat en qüestió.



- El plagi o l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial podrà ser sancionat d'acord amb l'article 15 del reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València

(http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_Reglament_avaluacio_qualificacio.pdf).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Alegría, J. (2022). La lectura en las personas con sordera: ¿qué sabíamos hace 20 años y qué sabemos ahora?. En A. B. Domínguez, M. Valmaseda y C. Velasco (Coords.), Tendencias actuales en la investigación en lenguaje escrito y sordera (pp. 25-45). Ediciones Universidad de Salamanca. (<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8848753>).
- Fajardo, I., Ferrer, A., i Gómez-Merino, N. (2019). Alumnat amb Discapacitat Auditiva. En D. Suelves i A. Mañá (Eds.), Intervenció Psicoeducativa en Alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (pp. 267 - 286). Tirant Humanidades (https://trobes.uv.es/permalink/34CVA_UV/m02j2i/alma991009509042406258).
- Fajardo, I., Gómez-Merino, N., i Ferrer, A. (2022). Casos pràctics d'alumnat amb Discapacitat Auditiva. En I. Fajardo i D. Marín (Eds.), Casos pràctics d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu: Preguntes i respostes claus per a futurs docents (pp. 113-124). Tirant humanidades (https://trobes.uv.es/permalink/34CVA_UV/m02j2i/alma991009931391806258).
- Trinidad, G. y Jáudenes, C. (coord.) (2011). Sordera Infantil. Del diagnóstico precoz a la inclusión educativa. Guía práctica para el abordaje interdisciplinar (2ª Ed.). Confederación Española de Familias de Personas Sordas-FIAPAS (<https://bibliotecafiapas.es/publicacion/sordera-infantil-del-diagnostico-precoz-a-la-inclusion-educativa-guia-para-el-abordaje-interdisciplinar/>).

Complementàries

- Alegria, J., Dominguez, A. B. y van der Straten, P. (2009). ¿Cómo leen los sordos adultos? La estrategia de palabras clave. Revista de Logopedia, Foniatria, y Audiología, 3, 195-206.
- Acosta, V. M. (2006). La sordera desde la diversidad cultural y lingüística: construyendo centros inclusivos en la educación del alumnado con sordera. Barcelona: Elsevier Masson.
- Cecilia, A. (2000). Leer en los labios. Manual práctico para el entrenamiento de la comprensión labiolectora. Madrid: Cepe.
- Cecilia, A. (2005). Aprendiendo a oír. Madrid: Cepe.
- De Sebastián, G. (1999). Audiología Práctica (5ª ed.) Madrid: Editorial Médica Panamericana.
- Galcerán, F. (1998). Bilingüismo y biculturalismo en la educación del niño sordo. Concepto, bases que lo sustentan y tendencias actuales. Revista de Logopedia, Foniatria y Audiología, 18 (2), 75-84.
- Gotzens, A., y Marro, S. (1996). Valoración audioprotésica y lingüística en alumnos deficientes auditivos de 3 a 8 años. Revista de Logopedia, Foniatria y Audiología, 16 (2), 63-71.



- Gutiérrez, A. (2007). El futuro de la educación del sordo. Y mientras, algunos retos, necesidades y demandas del presente. *Psicología Educativa*, 13 (1), 5-34.
- Herrán, B. (2005). Guía técnica de intervención logopédica en implantes cocleares. Madrid: Síntesi.
- Juárez, A. y Monfort, M. (2001). Algo que decir. Hacia la adquisición del lenguaje: Manual de orientación para los padres de niños con sordera, de 0 a 5 años. Madrid: Enttha Ediciones.
- Manrique, M. y Huarte, A. Organización de un programa de implantes cocleares. *Acta Otorrinolaringológica Española*. 2011. doi:10.1016/j.otorri.2011.09.009
- Marchesi, A. (1987). El desarrollo cognitivo y lingüístico de los niños sordos. Madrid: Alianza Editorial.
- Torres, S., Rodríguez, J. M^a., Santana, R. y González, A.M. (1995). Deficiencia auditiva: aspectos psicoevolutivos y educativos. Málaga: Aljibe.